

ASC – ONKO SUOMESSA KOHTA SERTIFIOITUA KIRJOLOHTA?

Kalankasvattajaliiton alkuvuodesta 2017 käynnistämä esiselvityshanke ASC-sertifiointin mahdollisuuksista suomalaiselle kirjolohentuoannolle jatkuu vielä alkuvuoden 2018 ajan. Suomen kasvatusolosuhteissa on monia erityispiirteitä, joiden huomioonottamisesta neuvotellaan ASC:n edustajien kanssa. Selvittelyssä on muun muassa kysymys siitä, mitä standardia suomalaisen kirjolohituotannon sertifiointissa voidaan merialueilla käyttää. Sisämaan laitokset sen sijaan voivat halutessaan aloittaa sertifiointin jo nyt ja silloin edetään kirjolohistandardin mukaisesti. Hanke toteutetaan yhteistyössä Oy WAI Consulting Ltd:n kanssa. Hanke on Euroopan meri- ja kalatalousrahaston rahoittama.

ASC-sertifiointi on Aquaculture Stewardship Councilin maailmanlaajuinen sertifiointijärjestelmä, jolla sertifioidaan vesiviljelyä, joka on sekä ympäristöllisesti että sosiaalisesti vastuullista. Läpinäkyvyys, avoimuus ja jäljitettävyys läpi koko tuotantoketjun ovat keskeisiä tekijöitä sertifiointiprosessissa. Sertifiointi perustuu standardeihin, jotka on laadittu yhteistyössä asiantuntijoiden, järjestöjen ja tuottajien kanssa. Standardit sisältävät ne minimivaatimukset esim. ympäristönsuojelun, rehunkäytön ja kalojen vastuullisen hoidon suhteen, joita laitoksen on noudatettava voidakseen saada sertifiointin tuotannolle. Standardeja tuotantoa varten on tällä hetkellä 8 eri lajiryhmälle (mm. lohi, kirjolohi, katkarapu), mutta järjestelmää kehitetään ja laajennetaan jatkuvasti. Standardien sisältöä tarkistetaan muutaman vuoden välein. Riippumattomuuden takaamiseksi varsinaista auditointia itse laitoksilla eivät tee ASC:n edustajat, vaan ulkopuoliset, hyväksytyt auditointiyritykset, jotka noudattavat ASC:n standardeja. Sertifiointi on mahdollista toteuttaa yhteistyössä muiden läheisten laitosten kanssa ns. ryhmäsertifiointina.

Lähtökohtana esiselvityshankkeessa on ollut selvittää ja neuvotella niistä toimintatavoista, joilla sertifiointi olisi mahdollista Suomessakin. Ennen hankkeen käynnistymistä tehtiin ryhmäsertifiointin pilot-auditointi kolmella Saaristomeren alueella sijaitsevalla kalanviljelylaitoksella. Tuo pilot-kokeilu tehtiin käyttämällä lohistandardia, josta voitiin todeta, ettei se sovellu Suomen oloissa käytettäväksi ainakaan sellaisenaan. Tuon kokeilun aineistosta on tässä hankkeessa laadittu analyysi, joka on ollut ASC-edustajien käsiteltävänä. Tämän jälkeen on neuvoteltu esimerkiksi suhtautumisesta nisäkkäiden ja lintujen aiheuttamiin haittoihin, käytännön viljelytoimenpiteiden ja erilaisten mittauksen raportointitavoista sekä viljelyalueen yhteistyömalleista. Keskeinen neuvottelukysymys on kuitenkin se, mitä standardia suomalaiselle kirjolohen tuotannolle sovellettaisiin.

ASC-kirjolohistandardi on tarkoitettu makean veden kasvatukseen. Merilaitoksilla käytetään lohistandardia, joka on pääosin isojen merien ja tuotantoyksiköiden näkökohtiin keskittyvä standardi. Kirjolohen kasvatusta Suomen oloissa on monelta osin enemmän kirjolohistandardin tyyppistä kasvatusta huolimatta siitä, toimitaanko sisämaan alueella vai rannikolla. Neuvotteluissa selvitetäänkin tekijöitä, jotka ohjaavat sertifiointissa käytettävän standardin valintaa, sekä näiden sovellettavuutta Suomen oloihin. Joka tapauksessa sisämaan laitokset voivat soveltaa kirjolohistandardia jo nyt, mikäli sertifiointi kiinnostaa! Poikaslaitokset eivät tarvitse omaa sertifiointia, mutta mikäli ruokakalalaitoksen tuotanto sertifioidaan, on myös poikastoimittajan toimitettava asiaan liittyvät selvitykset poikastuotannon osalta.

ASC:n edustajat ovat tulossa Suomeen alkuvuodesta jatkamaan neuvotteluja. Tiedotamme hankkeen etenemisestä jälleen keväällä!

Kirjoittaja: Riitta Myyrä

